

Laurak bat

Euskadi eta Nafarroa XX. mendean

José Luis de la Granja
Santiago de Pablo (koord.)

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

ARGITALPEN
ZERBITZUA
SERVICIO EDITORIAL

ZENBAIT SIGLA	13
HITZAURREA	15
SARRERA	21

LEHEN ZATIA

ARO HISTORIKOAK

LEHEN KAPITULUA.—BERREZARKUNTZA, Ludger Mees	29
1.1. XX. mende luzea	29
1.2. Berrezarkuntzaren lorpenak	33
1.3. Berrezarkuntzaren itzalak	38
1.4. Galdutako aukerak (1917-1919)	41
1.5. Berrezarkuntzaren agonia (1919-1923)	42
1.6. Diktadura eta Monarkiaren amaiera (1923-1931)	44
1.7. Ondorioak: modernizazio desorekatua	47
Bibliografia	48
II. KAPITULUA.—II. ERREPUBLIKA ETA GERRA ZIBILA, José Luis de la Granja	57
2.1. II. Errepublikako alderdi-sistema: pluralismo polarizatua	58
2.2. Alderdi-sistemaren haustura-lerroak	62
2.3. II. Errepublikako autonomia-prozesua	68
2.4. 1931ko, 1933ko eta 1936ko Gorteetarako hauteskundeak	71
2.5. Gerra Zibila: iraultza edo kontrairaultza 1936an	79
2.6. «Euskal oasia»: 1936ko Estatutua eta lehen Jaurlaritza	81
2.7. Epilogo (1937-1939)	85
Bibliografia	86
III. KAPITULUA.—DIKTADURA FRANKISTA ETA ERBESTEA, Santiago de Pablo	89
3.1. Diktadura ezartzea	90
3.2. Gerraosteko antifrankismoa: borroka- eta itxaropen-urteak	97
3.3. Desarrollismoa eta oposizio berria (1960-1975)	103
Bibliografia	115
IV. KAPITULUA.—TRANSIZIOA ETA EGUNGO AUTONOMIA, Francisco J. Llera Ramo	117
4.1. Trantsizioak luzapena izan zuen Euskadin	118
4.2. Euskadiko hauteskunde autonomikoak: pluralismoa eta erakunde-sortzea	124
4.3. Euskal <i>berezitasuna</i> : pluralismo polarizatua	129
4.4. Autogobernu zabal bat, nazionalismoak kontrolatua	136
4.5. Nafarroaren foraltasun berezia	140
Bibliografia	144

BIGARREN ZATIA

GAI GILTZARRIAK

A. <i>Demografia eta ekonomia</i>	147
V. KAPITULUA. — BIZTANLERIAREN BILAKAERA ETA DEMOGRAFIA-ALDAKETAK, Ángel García-Sanz Marcotegui eta Fernando Mikelarena Peña	149
5.1. Biztanleriaren bilakaera	150
5.2. Trantsizio demografikoa	157
Bibliografia	168
VI. KAPITULUA. — INDUSTRIALIZAZIOA XX. MENDEAREN LEHEN HERENEAN ETA HAREN PROTAGONISTAK, Jesús María Valdaliso	171
6.1. Ekonomiaren hazkunde eta gorabeherak	173
6.2. Industria: hazkundera, dibertsifikazioa eta aldaketa teknikoa	177
6.3. Nekazaritza- eta abeltzaintza-sektorearen egokitzapena	182
6.4. Zerbitzu-sektorearen eta kapital-merkatuaren garapena	184
6.5. Kapital sozial finkoaren eta giza kapitalaren eraketa, eta instituzioen egitekoa	187
6.6. Industrializazioa eta haren protagonistak	190
6.7. Epilogo	194
Bibliografia	195
VII. KAPITULUA. — EKONOMIA INDUSTRIAL BATEN HELDUTASUNA, 1936-1999, Jordi Catalán	197
7.1. Industrializazio autarkikoa eta langileen miseria (1939-1950)	198
7.2. Hazkunde lasterra eta fabriken hedapena (1951-1959)	203
7.3. Hazkunderaren apoteosia eta desoreka estrukturala (1960-1975)	205
7.4. Industria-krisi handia (1976-1985)	210
7.5. Euskal Herria Europar Batasunean (1986-1999)	216
7.6. Euskal Herriko ekonomia, ikuspegi historikotik	221
Bibliografia	222
B. <i>Mugimendu politikoak eta sozialak</i>	225
VIII. KAPITULUA. — EUSKAL SOZIALISMOA, Ricardo Miralles	227
8.1. Hasierako sozialismoa: Perezaguaren aldia	227
8.2. Indalecio Prieto sozialisten buru	232
8.3. Euskal sozialismoa II. Errepublikan	237
8.4. Euskal sozialismoaren eta nazionalismoaren hasierako historia	240
8.5. Gerra Zibila, erbeste eta Diktadura frankista	242
8.6. Demokraziaren itzulera	244
Bibliografia	248
IX. KAPITULUA. — EUSKAL NAZIONALISMOA, José Luis de la Granja	249
9.1. Fundazioa: Sabino Arana (1892-1903)	249
9.2. Zabalkuntza eta zatiketa (1903-1930)	251
9.3. Gorakada eta porrota (1931-1939)	254
9.4. Erbeste eta erresistentzia (1939-1975)	259
9.5. Gobernua eta terrorismoa (1975-2000)	263
Bibliografia	270
X. KAPITULUA. — EUSKAL HERRIKO KARLISMOA, Eduardo González Calleja	271
10.1. Sistema politiko liberalerako egokitze zaila (1876-1931)	272
10.2. Iraultzaren aurkako aliantza berri bat eratzen (1931-1936)	278

10.3. Garaipen garratza (1936-1939)	284
10.4. Agur luze eta iskanbiltsua (1939-1979)	288
Bibliografia	296
<i>C. Erlijioa, gizartea, generoa eta kultura.</i>	297
XI. KAPITULUA. — ELIZA, Santiago de Pablo	299
11.1. Erlijioa eta sinesmenak xx. mendearen lehen herenean	300
11.2. Politika, erlijioa eta naziotasuna: Berrezarkuntzatik Gerra Zibilera	303
11.3. Frankismoa: <i>gurutzadatik</i> kontrako jarrerara	310
11.4. Eliza Euskal Herriko gizarte plural eta demokratikoan	318
Bibliografia	325
XII. KAPITULUA. — GIZARTEA: BOTEREA, EKONOMIA ETA KULTURA, Ludger Mees	327
12.1. Gizarte modernoaren genesisia	327
12.2. Botere politikoa	328
12.3. Ekonomia eta gizarte-desberdintasunak	331
12.4. Kultura	333
12.5. Arazo zaharrak eta erronka berriak	345
Bibliografia	347
XIII. KAPITULUA. — EMAKUMEAREN MENDEA: GENEROA ETA MODERNIZAZIOA, Mercedes Ugalde Solano	349
13.1. Genero-rol berriak finkatzea xx. mendearen lehen herenean	350
13.2. II. Errepublika, eta emakumeak herritar	357
13.3. Etxekoandretzaren errotzea frankismoan eta haren atzerakadaren oinarriak	362
13.4. Pluraltasuna berrezartzea eta genero-rolak hurbiltzea	369
Bibliografia	378
XIV. KAPITULUA. — KOMUNIKABIDEAK, Santiago de Pablo	381
14.2. II. Errepublika eta gerra zibila (1931-1937)	387
14.3. Frankismoa	392
14.4. Trantsizioa eta demokrazia	397
Bibliografia	402
EUSKADIKO ETA NAFARROAKO KRONOLOGIA (1890-2000), José Luis de la Granja eta Santiago de Pablo	405
BIBLIOGRAFIA OROKORRA	425
AZKEN URTEETAKO BIBLIOGRAFIA	431
TAULEN AURKIBIDEA	439
IRUDIEN AURKIBIDEA	440
PERTSONA-IZENEN AURKIBIDEA	441
ERAKUNDE-IZENAK	455
Euskara-Gaztelania	457
Gaztelania-Euskara	463
HIZTEGIA	469
Euskara-Gaztelania	471
Gaztelania-Euskara	475